

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ / ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Ημερομηνία: Κυριακή 26 Απριλίου 2015
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

- B1.** Και μάλιστα, παρόλο που η δική μας φυλή νικήθηκε και σκοτώθηκαν πάρα πολλοί, αποχώρησα μετά τον αλαζόνα Στειριέα, ο οποίος είχε κατηγορήσει όλους τους ανθρώπους για δειλία. Και λίγες μέρες αργότερα, μετά από αυτά, επειδή είχαν καταληφθεί οχυρές θέσεις στην Κόρινθο, με αποτέλεσμα να μην μπορούν οι εχθροί να διέλθουν (ή να περάσουν), και επειδή ο Αγησίλαος εισέβαλε στη Βοιωτία, αφού οι αρχηγοί (ή στρατηγοί) αποφάσισαν να αποσπάσουν παρατάξεις (ή μερικά τμήματα στρατού) για να τους βοηθήσουν, αν και όλοι γενικά φοβούνταν (εύλογα, κύριοι Βουλευτές, γιατί ήταν φοβερό να βαδίζουμε για άλλον κίνδυνο, ενώ λίγο πρωτύτερα είχαμε σωθεί μόλις και μετά βίας) εγώ, αφού παρουσιάστηκα στον ταξίαρχο, τον προέτρεπα να αποστείλει το δικό μας τάγμα χωρίς κλήρωση.
- B2.** Ο Μαντίθεος, σεβόμενος τη διαδικασία της δοκιμασίας και αφού ήδη έχει αποκρούσει το κατηγορητήριο, συνεχίζει να εκθειάζει τη φιλοπατρία του, τη γενναιότητά του (§15) αλλά και το ευγενές ήθος του απέναντι στους συστρατιώτες του (§16). Ο ρήτορας λοιπόν δια στόματος Μαντιθέου, έχοντας ήδη από την προηγούμενη παράγραφο ξεκινήσει την αναφορά του στη στρατιωτική του συμπεριφορά, επιχειρεί να αναδείξει σε αυτές τις παραγράφους ακόμα περισσότερο τη φιλοπατρία του και τον αλτρουισμό του σε

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΒΑΡΛ2Α(α)

αντίθεση προς τον γενικό φόβο των συστρατιωτών του, αλλά και προς την μεγαλαυχία του Θρασυβούλου.

Στην 15^η παράγραφο, μέσω ενός ακόμη ιστορικού γεγονότος από την πρόσφατη ιστορία της Αθήνας, εξαίρει τον ηρωισμό και την ανδρεία του. Συγκεκριμένα κάνει αναφορά στη στάση που επέδειξε κατά τη μάχη στη Νεμέα το 394 π.Χ. μεταξύ των συμμαχικών δυνάμεων της Αθήνας (Βοιωτών, Κορινθίων και Αργείων) και των Λακεδαιμονίων. Αν και ο κίνδυνος ήταν και πάλι μεγάλος και ο εχθρός αήττητος- κάτι που το επιβεβαιώνει και το παράλληλο απόσπασμα-, και ενώ όλους τους είχε κυριεύσει ο φόβος (*πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν*), ο Μαντίθεος πολέμησε ως οπλίτης, εκθέτοντας τον εαυτό του αμεσότερα στον προκείμενο πολεμικό κίνδυνο. Η ήττα που υπέστη η Ακαμαντίδα φυλή, στην οποία ανήκε και ο ίδιος, καθώς και οι άλλες πέντε που βρέθηκαν στο πεδίο της μάχης, ήταν οδυνηρή. Απ' τους Λακεδαιμονίους σκοτώθηκαν 8 και 1100 σύμμαχοί τους, ενώ απ' το αντίπαλο στρατόπεδο 2800. Και ενώ αρκετοί υποχωρούσαν προς την Κόρινθο, ο Μαντίθεος αντιστάθηκε όσο μπορούσε και αποχώρησε ακόμα και μετά τον Θρασύβουλο (*ὑστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμινοῦ Στειριῶς*), πράξη που επιβεβαιώνει τον ηρωισμό και την ανδρεία του για μια φορά ακόμα.

Στην 16^η παράγραφο συνεχίζει να προβάλλει τη στάση του μετά την πανωλεθρία που υπέστησαν οι συμμαχικές δυνάμεις στη Νεμέα. Έτσι, λοιπόν, ο αντισπαρτιατικός συνασπισμός, παρόλο που υπέστη βαριά ήττα, κατάφερε να καταλάβει οχυρές θέσεις στην Κόρινθο, ούτως ώστε να ανακόψει και να εμποδίσει την ένωση των Λακεδαιμονίων του Αριστοδήμου με αυτούς του Αγησιλάου στη Βοιωτία (*ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ... ἀποχωρίσαι τάξεις αἴτινες βοηθήσουσι*). Μέσω της σύγκρισης και αντίθεσης που επιχειρεί ο Μαντίθεος προβάλλει το θάρρος του, αφού δικαιολογεί το φόβο όλων των στρατιωτών του να αντιμετωπίσουν τους Λακεδαιμονίους για δεύτερη φορά σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα (*εἰκότως, ᾧ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγω πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι*), και μάλιστα κάτω από τις οδηγίες τώρα του Αγησιλάου (έμμεση

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΒΑΡΛ2Α(α)

διαφοροποίηση από την μεγαλαυχία και την ύβριν του Θρασύβουλου), προτείνει στον ταξίαρχο να αποσταλεί το δικό του τάγμα χωρίς κλήρωση (*προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν*). Αυτή η διαφοροποίηση από το πλήθος των στρατιωτών και μάλιστα χωρίς καμία μομφή για το φόβο και το δισταγμό τους –κάτι που έκανε ο Θρασύβουλος– αναδεικνύει το ηρωικό του ήθος, τον πατριωτισμό του, το σθένος και θάρρος του, αλλά και το χρηστό και ευγενές ήθος του καθώς και τα αισθήματα αλληλεγγύης προς τους συμπολεμιστές του. Το θάρρος και η τόλμη του Μαντιθέου δημιουργούν ισχυρή αντίθεση με το γενικευμένο φόβο των υπολοίπων.

Οι μνήμες των ίδιων των Αθηναίων που συμμετείχαν σε αυτές τις μάχες αλλά και το παράλληλο απόσπασμα (το οποίο προέρχεται από συμβούλιο του αντισπαρτιατικού συνασπισμού πριν από αυτές τις μάχες και στο οποίο μιλάει ένας Κορίνθιος στρατηγός) επιβεβαιώνουν τη δυσκολία που προέκυπτε από τα αήττητα σπαρτιατικά στρατεύματα, αλλά παράλληλα αναδεικνύουν και επιτείνουν τον ηρωισμό του Μαντιθέου. Το καίριο αυτό γνώρισμα για έναν στρατιώτη θεμελιώθηκε στο κείμενο αυτό μέσω της διττής σύγκρισης (προς τους συμπολεμιστές του και προς τον Θρασύβουλο) και δομήθηκε πάνω στην αναμφίλεκτη γενναιότητά του, την αγάπη του για την πατρίδα και τον αλτρουισμό του.

- B3. α.** Στην §17 ο Μαντίθεος συνοψίζει τη στάση του ως προς τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις και παρουσιάζει την παραδειγματική του συμπεριφορά ως προσβλέπουσα στη δυνατότητά του, όταν παραστεί ανάγκη, να διεκδικήσει επιτυχώς τα δικαιώματα που του παρέχει η ιδιότητα του Αθηναίου πολίτη. Στην προκειμένη περίπτωση (δοκιμασία για το αξίωμα του Βουλευτή) επιδιώκει να συνειδητοποιήσουν οι Βουλευτές ότι πληροί τις προϋποθέσεις για το αξίωμα αυτό.

Αρχικά, μέσω της αντίθεσης «τοῖς μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν», «ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν», υποστηρίζει ότι δίκαια μερικοί Βουλευτές εξοργίζονται εναντίον εκείνων των πολιτών που, ενώ έχουν την αξίωση να διαχειρίζονται τις υποθέσεις της πόλης και να ασχολούνται με τα κοινά,

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΒΑΡΛ2Α(α)

αποφεύγουν τις στρατιωτικές υπηρεσίες, λιποτακτούν και δείχνουν δειλία.

Η απόδοση της υποθετικής πρότασης που ακολουθεί «οὐκ ἄν δικαίως περὶ ἔμοῦ τήν γνώμην ταύτην ἔχοιεν» καταδεικνύει την άποψη του Μαντίθεου πως είναι άδικο να ταυτιστεί στη συνείδηση των δικαστών με αυτούς που δείχνουν μια αξιοκατάκριτη αντιφατική συμπεριφορά, καθώς η υποδειγματική στρατιωτική συμπεριφορά που επέδειξε τον διαφοροποιεί από την κατηγορία αυτή των πολιτών. Στην περίπτωση του Μαντιθέου, μάλιστα, κανένας δεν έχει το ηθικό δικαίωμα να εξοργίζεται εναντίον του, επειδή επιθυμεί την εκλογή του στο αξίωμα του Βουλευτή. Αυτό το στηρίζει στα εξής σημεία: (§13-16) ήταν παρών σ' όλους τους πολέμους, πολεμούσε στην πρώτη γραμμή με θάρρος και γενναιότητα, ποτέ δεν απέφυγε τις στρατιωτικές υποχρεώσεις. Ασφαλώς, λοιπόν, δικαιούται την εύνοια της Βουλής.

Ιδιαίτερα, υπογραμμίζει το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια των στρατιωτικών του επιχειρήσεων, αγωνιζόμενος ως οπλίτης, επέδειξε προθυμία στην εκτέλεση των διαταγών, υπακοή στους ανωτέρους του «οὐ γάρ μόνον τά προσταττόμενα ἐποίουν προθύμως» αλλά και περιφρόνηση στους κινδύνους «ἀλλά καί κινδυνεύειν ἐτόλμων».

Παρατηρούμε ότι οι δύο προτάσεις συνδέονται μεταξύ τους με επιδοτική συμπλοκή, μέσω της οποίας το δεύτερο μέρος «ἀλλά καί κινδυνεύειν ἐτόλμων» παρουσιάζεται ως σημαντικότερο από το πρώτο «οὐ μόνον τά προσταττόμενα ἐποίουν προθύμως». Επίσης, με τη χρήση του παρατατικού, που δηλώνει διάρκεια, παρουσιάζεται η προθυμία του Μαντιθέου να εκπληρώνει πάντοτε τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις, αλλά και η τόλμη του να μάχεται για χάρη της πόλης του.

Στη συνέχεια, ο Μαντίθεος αποκλείει την άγνοια του κινδύνου ως αίτιο του ηρωισμού, της γενναιότητας και της αυτοθυσίας που επέδειξε πολεμώντας τους Λακεδαιμονίους. Αντίθετα, τονίζει πως, αν και είχε πλήρη συνείδηση της εξαιρετικής

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΒΑΡΛ2Α(α)

ικανότητας των εχθρών στη μάχη, εντούτοις τους αντιμετώπισε σθεναρά και με θάρρος. Το γεγονός αυτό, άλλωστε, προσδίδει ιδιαίτερη ηθική αξία στα ανδραγαθήματά του.

Στην τελική πρόταση «ἀλλ' ἵνα διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι» ο Μαντίθεος αποκαλύπτει το βαθύτερο αίτιο της αξιοθαύμαστης στρατιωτικής του διαγωγής. Μέσω αυτής προσδοκούσε αναγνώριση του ηρωισμού του, απέβλεπε στην ηθική καταξίωσή του στη συνείδηση των Βουλευτών «βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος», επεδίωκε να θεωρείται από τους άρχοντες της πόλης καλός και γενναίος πολίτης, ένα σεβαστό και άξιο τέκνο της. Αυτό θα μπορούσε να το χρησιμοποιήσει αν ποτέ δεχόταν κάποια άδικη κατηγορία. Βέβαια, είναι εύλογο ότι οι Βουλευτές δεν πιστεύουν ότι το πραγματικό κίνητρο που έκανε τον Μαντίθεο να επιδείξει παραδειγματική συμπεριφορά στις στρατιωτικές επιχειρήσεις όπου μετείχε, ήταν αυτό που ο ίδιος παρουσιάζει· ωστόσο χαράσσεται στη συνείδησή τους ότι ένας άνθρωπος με τέτοιο πατριωτισμό και ηρωικό φρόνημα αξίζει οπωσδήποτε να ενταχθεί στο σώμα των Βουλευτών.

Κίνητρο, λοιπόν, της παραδειγματικής συμπεριφοράς του Μαντιθέου κατά την εκτέλεση των στρατιωτικών του υποχρεώσεων δεν υπήρξε η υποτίμηση του αξιόμαχου του αντιπάλου, αλλά η επιθυμία του να δικαιωθεί σε περίπτωση πιθανής εμπλοκής σε δικαστικό αγώνα. Κάτι ανάλογο αναφέρει και ο Λυσίας στο λόγο του Δήμου Καταλύσεως Απολογία 13 «Καί βέβαια γί' αυτό δαπανούσα περισσότερα απ' όσα η πόλη επέβαλε, και για να με θεωρείτε καλύτερο πολίτη και για να αγωνίζομαι επιτυχέστερα στο δικαστήριο, αν κάποτε μου συμβεί κάποια συμφορά». Είναι γεγονός ότι μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Αθήνα τα αντιαριστοκρατικά αισθήματα είχαν ιδιαίτερα οξυνθεί και οι δίκες είχαν πολλαπλασιαστεί.

- β. Ρητορικά κείμενα Β' τάξης Γενικού Λυκείου (ΟΕΔΒ), ερμηνευτικά σελ.104 «ταξίαρχος ... οι φυλές»

- B4.** Ρητορικά κείμενα Β' τάξης Γενικού Λυκείου (ΟΕΔΒ), σελ.18
«Επιδεικτικοί ... επιδεικτικού γένους»
- B5. α. προειδόντων** < πρό + οἶδα: ιστορία (ανιστόρητος, εξιστορώ, ιστοριοδίφης, είδηση, συνείδηση, ειδήμων)
κατειλημμένων <κατά + λαμβάνομαι: λήψη (αντίληψη, σύλληψη, λήμμα, δίλημμα, συλλήβδην μεταλαμβάνω, παραλαμβάνω, περιληπτικός, λαβή, παραλαβή, ευλαβής, εργολάβος)
έμβάλοντος <έν + βάλλω: βολή (αναβολή, επιβολή, βόλος, βολίδα, εμβόλιμος, μεταβλητός, έμβλημα, απόβλητος, προσβλητικός, βέλος, εμβέλεια, περιβάλλον)
ταξίαρχον <τάξις + ἄρχω < αρχή (αρχαίος, αρχείο, ναύαρχος, ύπαρχος, υπαρκτός, έναρξη, εναρκτήριος, αρχηγός)
προσταττόμενα < πρός + τάττομαι: παράταξη (σύνταξη, διάταξη, τακτικός, τάγμα, ταγός, νομοταγής, ταξίδι)
- β. δεοντολογία:** δεήσει
σχεδόν: ἔχοιεν
αναβάθμιση: ανάβητε
δραπέτης: ἀποδιδράσκουσιν
εύθυμος: προθύμως

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

- Δ1.** Εγώ, λοιπόν, υποστηρίζω ότι δίκαιο είναι να αναλαμβάνουν το βουλευτικό αξίωμα στην πόλη μας (: να γίνονται Βουλευτές) όχι οποιοδήποτε άλλοι παρά όσοι, εκτός του ότι είναι (γνήσιοι) Αθηναίοι πολίτες, έχουν και την επιθυμία γί' αυτό.

Γιατί γί' αυτούς έχει μεγάλη σημασία και η ευτυχία αυτής εδώ της πόλης και η δυστυχία (: αυτοί δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον και για την ευτυχία αυτής εδώ της πόλης και για τη δυστυχία), επειδή θεωρούν ότι είναι υποχρέωσή τους να μετέχουν, όσο τους

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΒΑΡΛ2Α(α)

αντιστοιχεί, και στις συμφορές της πόλης, όπως ακριβώς μετέχουν και στις ωφέλειες (που τους παρέχει).

Όσοι, όμως, είναι γνήσιοι (Αθηναίοι) πολίτες, αλλά θεωρούν ότι είναι πατρίδα τους κάθε χώρα η οποία εξυπηρετεί τα συμφέροντά τους (: στην οποία κερδίζουν τα αναγκαία για τη ζωή τους), αυτοί είναι φανερό ότι, αφού παραμελήσουν (αν παραμελήσουν) με ευκολία το κοινό συμφέρον της πόλης, μπορεί να επιδιώξουν (ή θα επιδιώξουν)¹ το προσωπικό τους κέρδος, γιατί πατρίδα τους δεν θεωρούν την πόλη μας αλλά την περιουσία τους (: την περιουσία που απέκτησαν στην πόλη μας).

Εγώ, λοιπόν, θα αποδείξω ότι ο Φίλωνας αυτός εδώ προτίμησε την προσωπική του ασφάλεια παρά το δημόσιο κίνδυνο που αντιμετώπισε η πόλη μας και (θα αποδείξω) ότι έκρινε πως είναι προτιμότερο (: συμφερότερο) να ζει ο ίδιος ασφαλής παρά να σώζει την πόλη του κινδυνεύοντας όμοια με τους υπόλοιπους συμπολίτες του (: αντιμετωπίζοντας τους ίδιους κινδύνους με τους υπόλοιπους συμπολίτες του).

Δ2. α. πολίτας: (ᾠ) πολῖτα (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ.45, §86)

τούτου: τούτων (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ.137, §224-1)

μεγάλα: τὰς μείζονας/μείζους (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ.124, §196, 5 και σελ. 125 §197 κλίση Συγκριτικού Βαθμού)

πατρίς: ταῖς πατρίσι(ν) (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ.67, §122, γ)

παρέντες: τοῖς παρεῖσι(ν) (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ.115, §187, 2)

1. Η δυνητική ευκτική αποδίδεται και με απλό μέλλοντα.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΒΑΡΛ2Α(α)

β. ἔστιν: ἔσται (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ.162, §275)

μετέχουσι: μετάσχεις (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ.194, §310, α)

χρῶνται: (ἐχρή-ετο) ἐχρῆτο (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ.209, §324)

ἔλθοιεν: ἰέναι (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ.167)

διάγειν: διαγάγωσι (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ.194, §310, α)

Δ3. α. βουλευεῖν: τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο της απαρεμφατικής απρόσωπης έκφρασης **δίκαιον εἶναι** (βλ. συντακτικό της αρχαίας ελληνικής, Α.Β. Μουμτζάκης, §93, σελ. 85 το άρθρο απαρέμφατο)

πολίτας: κατηγορούμενο στο Υποκείμενο: τούς ἐπιθυμοῦντας μέσω του απαρεμφάτου εἶναι, του συνδετικού ρήματος εἰμί (βλ. συντακτικό της αρχαίας ελληνικής, Α.Β. Μουμτζάκης, §10, σελ. 14-15, ὀροι προτάσεως: το κατηγορούμενο)

τῶν ἀγαθῶν: αντικείμενο του ρήματος **μετέχουσι** (βλ. συντακτικό της αρχαίας ελληνικής, Α.Β. Μουμτζάκης, §51, σελ. 46-47, μονόπτωτα ρήματα με γενική)

διά τό μή ἡγεῖσθαι: εμπρόθετος επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας (εμπρόθετο ἑναρθρο απαρέμφατο) στη φράση **μεγάλα τὰ διαφέροντά ἐστιν** (βλ. συντακτικό της αρχαίας ελληνικής, Α.Β. Μουμτζάκης, §131, 5^η υποσημείωση, σελ. 117, η αιτία με εμπρόθετους προσδιορισμούς και 92, σελ. 85, το ἑναρθρο απαρέμφατο)

ἡγησάμενον: κατηγορηματική μετοχή από το ρήμα **ἀποφανῶ**, αναφερόμενη στο αντικείμενο του ρήματος: **Φίλωνα** (βλ. συντακτικό της αρχαίας ελληνικής, Α.Β. Μουμτζάκης, §100, 5^η υποσημείωση, σελ. 100-101, η Κατηγορηματική μετοχή)

β. ὡσπερ καί τῶν ἀγαθῶν μετέχουσι: αναφορική παραβολική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στη κύρια [μετέχειν τὸ μέρος (οὕτως)]. Εισάγεται με το αναφορικό επίρρημα τρόπου

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2015
Β' ΦΑΣΗ

E_3.ΒΑΡΛ2Α(α)

ὡσπερ. (βλ. συντακτικό της αρχαίας ελληνικής, Α.Β. Μουμτζάκης, §178, σελ. 162, αναφορικές παραβολικές ή παρομοιαστικές προτάσεις)

ὅτι ῥαδίως ἂν παρέντες ... ἑαυτοῖς ἠγεῖσθαι: ονοματική, (ουσιαστική¹) ειδική πρόταση που λειτουργεί ως αντικείμενο στη περίφραση **δήλοί εισιν** (=δηλοῦνται). Εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο **ὅτι**, γιατί το περιεχόμενο της ειδικής παρουσιάζεται ως αντικειμενική κρίση. (βλ. συντακτικό της αρχαίας ελληνικής, Α.Β. Μουμτζάκης, §155, σελ. 139, ονοματικές ειδικές προτάσεις)

---

1. Όνομα = Όνομα ουσιαστικό, όνομα επίθετο (βλ. Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής Μιχ. Χ. Οικονόμου, ΟΕΔΒ, σελ. 40, § 72.α.)